

1, Kleding na 3 weken

Als we onze kledij na drie weken bekijken zien we dat er reeds van alles aan mankeert. Zo zijn bij drie van de vijf paar schoenen de warme binnenslofften, gemaakt van schapenvacht, al iets gescheurd en weer genaaid.

De houten kleppers die we onder de schoenen hebben gemaakt om vocht en kou te weren, zijn een goede uitvinding geweest. Het probleem van natte voeten is daarmee opgelost.

Twee mensen zijn al uit hun broek gescheurd bij de achterdij.

Het model broek lijkt bij het bovenbeen te strak te zitten tijdens het werken. Als de rest van de broek goed zit is het dijbeen te strak. Wellicht waren de mensen van vroeger iets kleiner dan nu, zodat de modellen, die naar prehistorische vondsten exact nagemaakt zijn, voor ons te klein zijn. Ook de verhoudingen lijken anders te zijn geweest. Onze dijbenen zijn dikker. De knie van Sigurs linnen broek is al bijna door, er moet een lap op gezet worden. Ray heeft al drie gaten in haar wollen rok.

De blouses en kielen die bij opgravingen van veenlijken gevonden en door ons nagemaakt zijn, hebben bij de hals niets extra's. Ze zijn ook tamelijk wijd. Dat geeft bij ieder één kou om de nek. Ieder zoekt voor zichzelf een oplossing. Tanna en Sigurs hebben iets vastgezet aan hun trui. Tanna een geweven lap, Sigurs een bontje. Krea loopt met een linnen lap om, een soort das. Ik ben nog steeds niet klaar met het weven van een wollen das. Ik behelp me met een wollen lap, Ray heeft een grote wollen deken extra om haar nek en schouders geslagen, zo'n soort vierkante lap van 1,5 bij 1,5 meter. Dergelijke lappen zijn veel gevonden bij veenlijken. Toen het erg koud was en het ook nog hard waaide, maakte Krea een brede band die over haar oren paste. Als de noodzaak groot is, doe je er iets aan om het probleem op te lossen. Je wordt vanzelf creatief.

2, Kookpotten na drie weken

_platte schalen: 3 van de 4 platte schalen kapot

_open schalen: 1 is kapot en gelijmd, 3 hebben bovenin scheuren, 2 hebben afgesprongen schilfers

---

_kookpotten: 4 kookpotten hebben veel afgesprongen schilfers en zijn gedegradeerd tot voorraadpot, de pappot krijgt heel veel haarscheurtjes, de theepot heeft één schilfer eraf, maar functioneert nog prima.

3, De kleding tijdens de winter

Thay:

Een lendenlap, een linnen broek, wollen beenwarmers, leren schoenen met een schapenvachten binnenvoering en een extra leren inlegzool, een linnen korte tuniek als onderblouse, of bij extra kou een wollen tuniek met een opstaand colletje eraan genaaid, een linnen knielange tuniek, een zelf geweven wollen trui, (bij minder kou) een schapen hes zonder mouwen, (bij extra kou) een wollen rok erover, (bij extra kou) een wollen das en (bij extra kou) een wollen sprangmuts.

Tanna:

Een lendenlap, een linnen broek, een wollen bovenlijf, een linnen tuniek, een linnen rok, beenwarmers, leren schoenen met binnenvacht van schap en met kleppers, wollen trui en een wollen col.

Krea:

Een lendenlap, een wollen broek met een flap onderaan aan de voorkant. Die flap gaat mee in de schoen. Leren schoenen met schapenvacht binnenschoenen en een extra inlegzool, linnen hemd met extra lange mouwen met duimgaten, een geweven wollen trui, een jas van schapenvacht zonder mouwen, een linnen das,

een hoofdband en een col van schapenvacht. Bij erge kou: beenkappen van schapenvacht vastgeknoopt aan de binnenschoenen en vilten lapjes om de pols in de mouw van het linnen hemd gefrommeld.

Ray:

Een lendenlap, een linnen shirt als onderjurk, een wollen en een geweven jurk, een geweven trui, een linnen broek, wollen beenwarmers, leren schoenen met schapenvacht, een geweven sjaal en een deken om bij koude dagen om me heen te slaan.

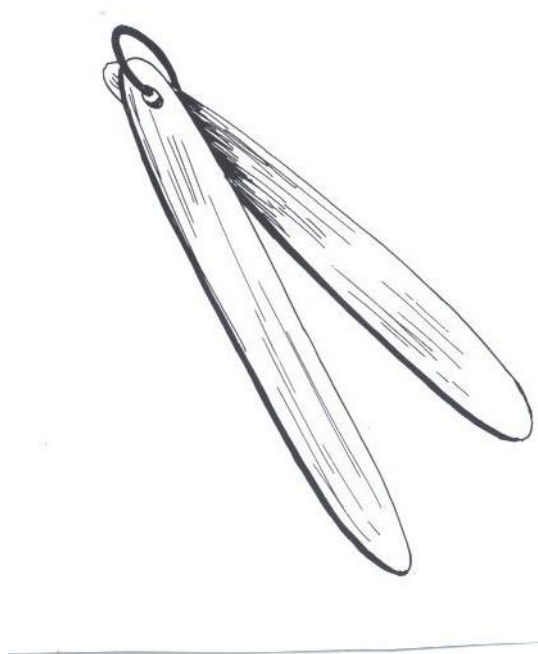
Sigurs:

Een linnen lendenlap, een linnen broek, beenwarmers van schapenvacht, leren schoenen met schapenvachten binnenvoering, een linnen tuniek, een dikke geweven wollen trui met daarop een kraag van schapenvacht en bij felle kou een mouwloos vest van schapenvacht.

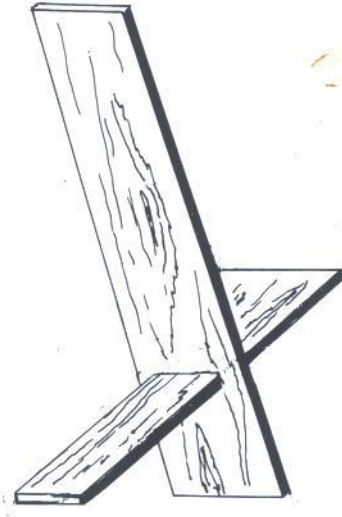
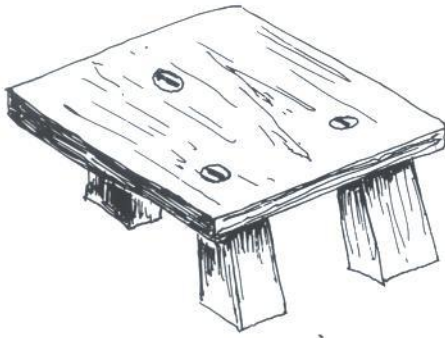
4, Gebruiksvoorwerpen rond de vuurplaats

Heel veel dingen, die praktisch zijn bij het vuur, zijn in de loop van het experiment uitgedacht en uitgeprobeerd. Voldoen ze, dan krijgen ze een vaste plek ergens in de buurt van de vuurplaats. Er zijn zo langzamerhand best veel gebruiksvoorwerpen.

- a. Een houten afgedankte spatel om as te verplaatsen.
- b. Een grijper van hout om hete stukken hout of hete stenen te pakken en te verplaatsen

- c. Twee blaaspijpen van vliertakken gemaakt.
- d. Een grote aardewerk aspot en een houten schepje om hete kooltjes te pakken en te verplaatsen.
- e. Twee vilten handschoenen en een vilten lapje om hete potten te pakken (zeer handig).
- f. Dekfels die tegen het verdampen op de kookpotten liggen, gemaakt van hout (vliegen nogal eens in de fik) of van hele of kapotte aardewerkborden (bevallen goed).
- g. Stookhout: stapel kort gehakte stukjes hout, ongeveer twee meter lange gekliefde stukken of ongeveer twee meter lang rond hout.
- h. Verlichtingshout: dunne droge spaanders in een mand of droge berkenbast in een mand.
- i. Stoelen, banken en krukjes

5, Verzorging van de geiten

In de loop van ons `leven zoals in de IJzertijd' is er een ritme ontstaan, dat ons goed bevalt. Met zijn tweeen melken we de witte geit bij daglicht. De bruine geit mekkert dan, want zij wil dan ook naar buiten. `Donder-op' rent overal tussendoor. Na het melken wordt elke geit buiten aan een paaltje zò vastgezet, dat ze niet bij elkaar kunnen komen. De trog met water staat tussen hen in en is voor hun drieën. De geiten krijgen wat eikels, hooi en verse wilgentakken waarvan ze de schors opeten. We nemen ze geregeld mee uit wandelen in het bos en sedert enkele dagen buiten de poort, om de melkproductie van de witte te verhogen. Het helpt want ze geeft nu weer ongeveer twee liter per dag. `Donder-op' verdeelt haar aandacht tussen haar moe-der, ons mensen en de warmte bij de vuurplaats. Zij ligt ook te slapen op een stoel of op bed. Het is een huisdier geworden. 's Avonds na het melken gaan de geiten zonder morren weer naar binnen. In de

boerderij is de stal in tweeën verdeeld om te voorkomen dat de geiten gaan bokken. Ze staan aan een riem aan een paal, anders lopen ze door de hele boerderij.